

Kelders voormalige T-boerderij
Groenestraat 86
6991 GH Rheden

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000203
Inschrijving register 21 december 1999
Kadastrale aanduiding Rheden C 459

Historie en ligging:

Deze voormalige T-boerderij, die nu de functie van winkel-woonhuis heeft, is gelegen op de hoek van de Groenstraat en de Oranjeweg. Schuin tegenover het pand bevindt zich de N.H. kerk. Het belang van het pand is gelegen in de nog aanwezige vermoedelijk zestiende eeuw kelder die een restant vormt van het oorspronkelijk hier gelegen goed 'De Sadelhoff'. Dit goed, dat later ook de naam zou geven aan het geslacht Van Zadelhoff, wordt al in de veertiende eeuw vermeld. De middeleeuwse bebouwing werd in 1629 door de Spanjaarden in aanzienlijke mate verwoest. Aldus zou het opgaande muurwerk van het gebouw merendeels van na 1629 moeten dateren. Behalve de kelder zijn mogelijk in het opgaande muurwerk van het voorhuis nog restanten bewaard gebleven van de oude hofstede (van voor of na 1629). Nader bouwhistorisch onderzoek in de toekomst zou ten aanzien hiervan meer gegevens kunnen opleveren. Deze restanten behoren tot de oudste bewaard restanten van niet-kerkelijke bebouwing in de gemeente Rheden in het algemeen en het dorp Rheden in het bijzonder. Van de middeleeuwse woonhuis- en agrarische bebouwing is bijzonder weinig bewaard gebleven. Een van de weinige vergelijkbare restanten vormt de kelder die zich onder de boerderij 'Groot Beimerhof aan de Beimerwaard 2;2a te Ellecom bevindt. Deze vormen waarschijnlijk restanten van een hier oorspronkelijk gelegen havezate.

Kelder:

De kelder is gelegen onder de linker helft van het voorhuis. De tweebeukige kelder is voorzien van vier kruisgraatgewelven. In de wanden van de kelder bevinden zich op diverse plaatsen door keperboogjes afgesloten kaarsnissen. De noord-oostelijke keldermuur bezit sporen van een dichtgezette doorgang of ingang van de kelder. De kelder is nu te bereiken via een trap en een doorgang in de zuid-westelijke muur. De toegang is waarschijnlijk later aangebracht. De kelder is vermoedelijk in de zeventiger jaren ontlepsterd en opnieuw gevoegd. Hierbij zijn de voegen waarschijnlijk uitgefreesd en is het oorspronkelijke voegwerk dat waarschijnlijk bestond uit een kalkmortel vervangen door cementvoegen.

Reden van plaatsing

Architectuurhistorische criteria:

- Het pand is van belang vanwege de bewaard gebleven kelder met laat-middeleeuwse kruisgewelven, restanten van de waarschijnlijk hier gelegen hofstede 'De Sadelhoff'. Deze restanten behoren tot de oudste bewaard restanten van niet-kerkelijke bouwing in de gemeente Rheden in het algemeen en het dorp Rheden in het bijzonder.

Stedenbouwkundige criteria:

- Het pand maakt deel uit van het historisch gegroeide gebied in de omgeving van de N.H. kerk in de kern van Rheden en neemt hier een prominente plaats in door de situering op de hoek van de Groenstraat en de Oranjeweg. Het pand markeert

de bouwplaats van de reeds eeuwenlang hier gelegen 'Sadelhoff' en is als zodanig van belang voor het zichtbaar van de stedenbouwkundige ontwikkeling van het dorp Rheden.

Cultuurhistorische criteria:

- Het pand houdt de herinnering leven aan de 'Sadelhoff' en zijn bewoners die in de loop der eeuwen een belangrijke rol hebben gespeeld in de plaatselijke geschiedenis.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2b, 2d en 3a en 3c. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening

Verdwenen pand aan de Groenestraat 86

Kelder verdwenen pand Groenestraat 86